

KIS LAP

A FÖLDGOLYÓ. (Lásd a 247. lapon.)

16. szám. — 1877.

Ára negyedévre 1 frt. 20 kr.

XII. kötet.

A KIS JAKAB KALANDJAI.

— Angol elbeszélés. —

(Vége.)

KEZESEK között volt Jakab is és míg társai a fölött busultak, hogy egy ilyen vad nép között foglyokul kell maradniok, Jakab csak maga volt az, ki most is megtartá vidorságát és szokott szilárdságával elviselte a balszerenese minden fordulatát.

A tatár főnök kedvenc lova megbetegedvén, úgy látszott, hogy meathetlenül el van veszve. A kán (a tatárok így nevezik fejedelmüket) látván, hogy lova óráról órára rosszabbul lesz, végre az európaiakhoz fordult: valjon nincsen-e valami gyógyszerük, mellyel lovát megmenteni lehetne. A tiszték a lóorvoslásban járatlanok voltak s végre Jakab szólított föl, hogy nézze meg a beteg lovat. Jakab komoly, tekintélyes arccal megtapogatta a lovat, szügyét megsimogatta s ez a szörnyen komoly viselet még fokozta a tatárok tiszteletét Jakab tudománya iránt. Jakab pedig azt találván, hogy a lónak nagy láza van, érvágást rendelt és mivel e műtételt még otthon jól megtanulta, azonnal eret vágott az állat nyakán. E műtétel után betakargatta a lovat s füvekből italt készítvén, azt a lóval megítatta. A ló erre javulni kezdett és a kán nagy öröme néhán nap mulva tökéletesen fölépült. E sikerült orvoslás oly magasra emelte Jakab tekintélyét, hogy ez után mindenki csak hozzá fordult, ha lovának valami baja lett s ekként rövid idő mulva Jakab volt az egész tatár törzs kedvelt ló-orvosa. Maga a kán oly any-

nyire megszerette, hogy egy gyönyörű paripát rendelt számára, melyen őt vadászatain kísérhesse; Jakab, ki a lovaglásban nagyon ügyes volt, oly derekasan megülte paripáját, hogy ezáltal is megnyerte a harezias nép szeretetét.

A tatároknak, kik különben kitünő lovasok, a lovak igazi betanításáról nincs fogalmuk, ők csak nyakra-főre nyargalnak; Jakab azonban rövid idő alatt folytonos gondozás és figyelem által lovát oly tanulékonnyá tette, hogy a tatárok ugyan csak bámultak és elismerték, hogy Jakab őket a lovaglásban túlhaladja. Az ügyes és leleményes Jakab ezzel meg nem elégedvén, vasat szerzett s abból lovának patkót kovácsolt; ez is bámulatra ragadta a tatárokat, kik lovaikat patkó nélkül lovagolják. Jakab továbbá azt is észrevette, hogy a tatárok nyerge nagyon nehéz és rozsz s a lovaszt tulságosan fellöki a ló hátáról. Hozáfogott tehát egy új munkához, csakhamar előállított egy szép, könnyű nyeret, melyet aztán a kán előtt bemutatott. Mindenki szereti az újdonságot és a kán Jakab leleményességén annyira megörült, hogy őt megdícsérve, neki egyszersmind értésére adta, hogy szeretne ily nyeret birni Jakab legszivesebb ember levén, soha nem kimélt semmi fáradságot, ha barátjainak valamivel szolgálhatott; ismét munkához fogott tehát s nem sokára a kán is igen csinos nyereg birtokában volt.

Jakab ezen ügyességei megszerezték neki nemesak a kán, hanem az egész tatár néptörzs szeretetét és tiszteletét s ekként általános kedvelt ember levén, el is halmozták ajándékokkal, mig tár-

sai, l
teni
sülteuró
hábo
sürg
kán
sem
fogl
azon
gozo
pár
a na
pasz
meg
arab
mel
társ
és a
összJak
tisz
tett,
vag
hó
Eurférfi
kény
sokl
kal
adta
tern
hata
ségt
rest
ben

sai, kik sem nyerget, sem patkót készíteni nem tudtak, csak kevés jóban részesültek.

Néhány hónap mult, mig végre az európaiak és a tatárok közt megszünt a háboru; ekkor követ érkezett a kánhoz, sürgetve a foglyok kiadatását. A tatár kán sokkal becsületesebb férfi volt, hogysen e kívánatot ne teljesítette volna s így foglyait hazabocsátotta. Elutazásuk előtt azonban Jakab nagy szorgalommal dolgozott, hogy még két nyerget és tizenkét pár patkót készítsen; ezt aztán átnyújtá a nagylelkű kánnak hálája jeléül a tapasztalt jó bánásmóddért. A kán nagyon megörült és a távozót egy pár nemes arabs lóval és nagy rakás beceses prémel ajándékozta meg. — Jakab aztán társaival ezredéhez visszaérkezvén, lovait és a prémeket eladta és így tekintélyes összeg pénz birtokába jutott.

Annai visszontagságos kaland után Jakab visszavágyódott hazájába és egyik tiszt, kinek a fogság alatt sok szivességet tett, kieszközölte haza bocsáttatását. Egész vagyonával hajóra szállt tehát és néhány hó mulva szerencsésen szárazra lépett Európában.

A sokat szenvedett, de gazdaggá lett férfi most édes hazájában nyugodtan és kényelmesen élhetett volna; de Jakab sokkal tevékenyebb természetű és sokkal okosabb volt, hogysen a röstségnek adta volna át magát. Többféle mesterség természetét megfontolgatván, végre arra határozta magát, hogy a kovács-mesterségre fordítja erejét és utra kelt és fölkereste régi mesterét, kit nem csak életben, de teljes tevékenységben is talált. A

mestere, ki mindig nagyra becsülte Jakabot, nagy örömmel fogadta régi munkását és azonnal kinevezte fölügyelőnek a gyárban. Ezen új munkakörében Jakab fáradhatatlan volt; ahol mesterének érdeke kívánta, hajthatatlan volt, de egyszersmind emberszerető, nyájas azok iránt, kik alatta dolgoztak. Néhány év mulva a mester társának fogadta és így Jakab egy nagy és jövedelmező gyárnak tulajdonosa lett. Nemcsak tekintélyes vagyonra, hanem oly hírnévre is tett szert, hogy az országnak legtiszteltebb gyárosa. Minden gazdsága mellett soha fölfuvalkodott, gögös nem volt s vagyonának nagy részét arra fordította, hogy földet vásároljon magának azon a vidéken, hol hajdan gyermekkorát élte, s hol aztán kényelmes házat építtetett magának, még pedig ugyanazon a helyen, a hol régente kedves öreg fogadott apjának kunyhója állt.

A környék szegényei iránt mindig jó indulattal volt, bőkezűleg segítette őket szerencsétlenségükben s nyájasan társalogván velök, elbeszélte nekik élete történetét, hogy megértesse velök azon igazságot, hogy nem az határoz az ember becese fölött, mily sorsban jön a világra, hanem az, miképen él és teljesíti kötelességeit e világon.

A TAVASZHOZ. *)

ITT vagy megint ó bájos kikelet!
Madarak dalától zeng a liget,
Kis ibolya virul vén bükk tövén,
Csalogány énekel a tetején.

Gyermekek elhagyják már a szobát,
Szedik erdön, mezőn az ibolyát,
Kémény magasán gólya kelepel.
Szavára viszhang vissza felel.

Minden olyan vidám és ugy örül,
Én is gyönyör-telve nézek körül,
Mert minden mosolyog minden nevet,
Hogyha elérkezel szép kikelet.

Kozma Mariska.

*) A szerző 9 éves leánya s az utolsó két sor kivételével, melyen bátyja javított, egészen az ő munkája. Erdemesnek találtam közölni.

Forgó bácsi.

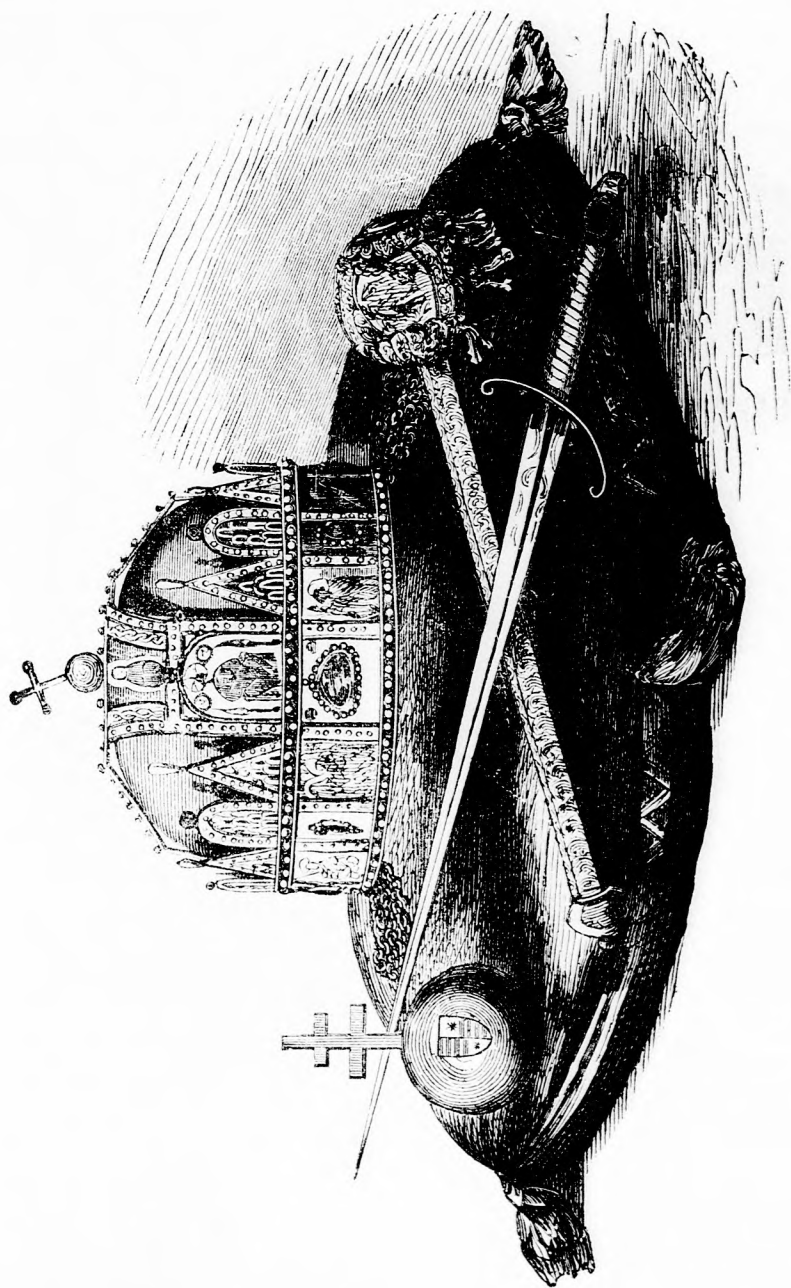
RÁKÁSZÓ MENYÉT.

(Képp 1 a 253. lapon.)

BIZONY nagyon megéhezett menyét barátunk, hogy rákászatra fanyarodott; de aki éhes nem válogatós; ha nincs egérke, csibécske, akkor a rák is jó. Az igaz, hogy ez kissé kellemetlen vadászat, mert a rák nem érti a tréfát s ollójával belecsip a menyét orrába vagy lábába, úgy hogy van oka a sivalkodásra. De hiába, eltüri ezt is, csakhogy szert tegyen egy kis ebédre.

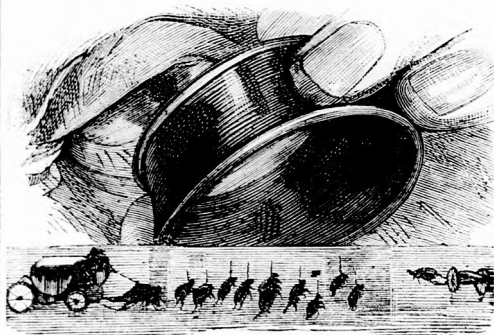
A menyét rendszeren a fákon, a bozótban él és apróbb madarakra vadászat;

nagyon vérszomjas, kegyetlen kis ragadozó állat és veszedelem esetén bátor is. Ha semmikép sem sikerül a fákon, a fű között prédát találnia, lemegy a patak partjára s ott leskelődik. Halat természetesen nem foghat, mert uszni nem tud, de ha rákot lát a part közelében a sekély vízben mászni, azt kikaparja lábával s aztán oly ügyesen a szájába fogja, hogy a szegény rák hiába nyüzsög-mozog lábával, ollóival, — a kegyetlen ellenség erős fogai között meg kell halmnia.

A MAGYAR SZENT KORONA ÉS KORONÁ ZÁSI JELVÉNYEK. (Lásd a 250. lapon.)

UGRÁLÓ MŰVÉSZEK.

Egy kis asztal roppant terén
Fölfegyverzett katonák.
Nagyító üveggel szemén
Nézi Lajos a csodát.

Bizony e fekete sereg
Bolha-katonából áll.
Hej, szegényke mind kesereg!
S minden lépten retirál!

A gazdájok azt hirdeti
Hogy *tanult* bolhák ezek.
S egy némellyel elhiteti
S hiszi is nem egy gyerek.

Pedig bizony *nagy hazugság!* —
Mít e kis rovat művel:
Nem *tanítás*, hanem kinzó
Szigor által éri el.

A bogárka derekát ő
Sodrony szállal övezi
És azután kis hintához
Szépen oda kötözi.

Szembe vele másik bolhát;
S míg ereszti a fonál
Boldogtalan két bogárka
Kinjában le-fölugrál.

Vagy egy piczi hintó elé
Ragasztja szegényeket.
A lekötött csepp állatka
Mint a részeg ténfereg.

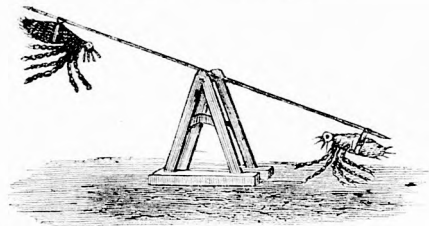
Meglődül a piczi hintó —
S bámulnak az emberek:
Hly parányi rovarkákat
Tanítani hogy lehetett?

A bolha, aránylag veve,
Legerősb állat tán:
Mert *egy* bolha száz bolhát vonz
Jó darabon egy magán.

S száz akkorát tud ugorni
Mint testének a hossza.
S így (mindig aránylag szólva)
A tornyot atagorja.

Bolha-színház intendánsa
Mind jól tudja ezeket
S mutogatja a bolhákat
Mint jeles művészeket.

Keze alatt egy-egy rovar
Alig él túl egy napot.
De alig kért az intendáns.
Már tíz annyit is kapott.

A FÖLDGOLYÓ.

(Képpel a czimlapon.)

KEDVES apa dolgozó szobája
Érdekes dolgokkal van tele:
Valamennyi közt legérdekesebb
Ott a sarokban a föld-teke.

Ott tanítja mama kis leányát,
És Ilonka okulván, örül.
Nap körül forog a föld golyója
S forog saját tengelye körül.

Mig a saját tengelyén fordul meg:
Napot érünk és rá éjszakát.
S míg a napot kerüli a föld meg:
Megérjük az évnék négy szakát.

A FEHÉR VERÉB.

— Levél kis olvasó társaimhoz. —

MINT művecském cziméről látjátok, kis
olvasó társaim, a természetrajzból
kivánok nektek valamit elmondani. Forgó
bácsi szives volt megengedni, hogy veletek
»Kis Lap«-unkban közölhessem, mert bi-
zonyára többen lesznek közöttetek oly ter-
mészetkedvelők, kiket a fehér veréb
érdekelni fog.

Ugyanis a mult hetekben kertünkben
sétánk alkalmával, a verébesoport között
egy hófehéret pillantánk meg. Tanítónknak
rögtön elbeszéltek, s ő a szegény madár-
kát meglátta, de szerencsésen, mert csakis
szárnya végét sebezte meg, úgy hogy ka-
litkában tarthattuk s gyönyörködve ad-
tuk neki mindennapi eledelét, mely ken-
dermagból, buzából és kenyér-morzsalék-
ból állott.

Megkérdeztük tanítónkat, hogy ugyan
mi az oka, hogy ez a veréb nem terméste-
tes színű, nem olyan, mint a többi? azt vá-
laszoló, hogy bizonyos okát nem tudhatni,
csak természetjátéknak nevezte, s mondá
hogy ő már látott fecske fiukat is tiszta
fehérekét, továbbá háromszínű és tiszta
fehér egeret s azt állítja, hogy a tiszta fe-
hér állatoknak többnyire vörös szemök
van. Atyám fehér mátyást is látott.

A mi kis verebünknek fekete szeme
volt, ami annál élénkebben tűnt elő szép
fehér tollai közül. Csőre kissé szürkés volt,
majdnem olyan volt a kés veréb mint egy
kanári madár; csak hangja és erős testal-
kata árulta őt el.

Ily természetjátékokat talán már lát-
tatok ti is; — különösen gyakran előfordul
a bivalynál, melynek egyik szeme néha vi-
lágos és a másik sötét; tiszta fehér bi-
valyt is gyakran láthatni, de ez már nem
természetjáték.

A veréb mint tudni fogjátok, éneklő
madár, s habár hangja nem épen nagyon
szép, kedves megszokott házi vendég, kü-
lönösen falun. — Még
van egy verebünk a többi
között, melynek egyik
szárnya fehér.

*Kelemenfelke, márcz.
hóban.*

Simén Vilma.

KICSIKE DRÓTOS.

Tegnap jött le
Budapestre
A felföldről.
Olyan kiesi drótoska
Olyan piezi tóteska
Alig látszik ki a földből,

S már
Jár
A városban föl alá,
Csengő hangon kiabál:
Drótozok
Fótozok!

Bügrét, lábast, fazekot
Mégfoltozni jól tudok.
Se leves, se mártás,
Se kávé, se rántás
Jót állok érte
Nem foly ki belőle.

1874

A MAGYAR KIRÁLY KORONÁJA ÉS PALOTÁJA.

(Képekkel a 245. és 256. lapon.)

AHÁNYAN vagytok, kis olvasóim, fiukleányok, kicsinyek-nagyok, tudom, mindnyájan büszkén valljátok magatokat magyaroknak, és úgy is kell lennie, mert habár még fiatalok vagytok, már meg kell tanulnotok szeretni hazátokat, szép Magyarországot.

Azt is hiszem, hogy már sokan olvastátok a magyar történelmet, mely annyi szépet beszél el hajdani vitéz őseink, nagy királyaink tetteiről és ha olvastátok a magyar királyokról, tudtok már valamit a magyar szent koronáról és a budai királyi palotáról is.

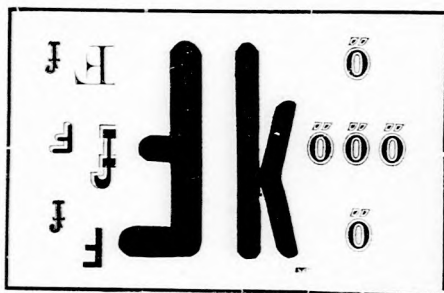
A magyar királyokat, mikor uralkodni kezdenek, megkoronázzák. Ósrégi szokás ez, mindjárt az első magyar király, Szent István kezdte így, több mint nyolcz száz esztendővel ezelőtt. Akkor a mi magyar őseink még pogányok voltak és fejedelmeket nem neveztek királynak, hanem csak vezérnek. Azonban István, mikor vezérré lett, elhatározta, hogy a pogány népet megtéríti a keresztény vallásra s ő maga olyan király lesz, mint a többi szomszéd országok hatalmas uralkodói. A római pápa küldött is neki koronát s ezt István fejére tette és utána aztán valamenyny magyar király egészen a mai napig.

Ezt a koronát azóta mint szent ereklyét őrzik s csak az lehet igazi magyar király, aki ezzel meg van koronázva.

A koronához tartozik mint királyi jelvény a kettős kereszt arany alma, a kard és buzogány is. E kincseket a budai királyi palotában őrzik.

A budai királyi palota a magyar király lakása. Magas helyen fekszik és szintén sok száz esztendő s már, csakhogy az a palota, melyet most látunk, mégsem az a palota, mely régente ugyanezen a helyen állott. Legelőször Zsigmond király épített Budán nagy palotát, több mint négyszáz évvel ezelőtt, de nem fejezte be; azután a dicső Mátyás király épített újat, oly nagyszerűt és fényeset, hogy hire volt messze országokban is, párját pedig alig lehetett találni. De azután szomorú idők jöttek, a török ellenség betört szép magyar hazánkba, elpusztította és bevette Buda várát is és azután sok-sok ideig török basák laktak Mátyás király fényes palotájában. Hanem végre a törökök kitarodtak s az elpusztult régi palota helyén új, még sokkal szebb épült s ezt most örömmel nézi mindenki, aki meglátogatja Budapestet.

BETÜREJTVÉNY.

TRÉFÁS SZÁMREJTVÉNY.

— Főladja Németh Ilona —

Hogy lehet huszból kivonni — huszonkettőt, még pedig úgy, hogy a maradvány négyszerte több, mint maga a kivont összeg?

A »KIS LAP« XII. köt. 11-ik számában közzölt betürejtvény megfejtését utólag mégbeküldték: Retezár Etelka, Borezán Etelka.

A KIS BARÁZDA-BILLENCS.

— Beszélyke. —

ÁTOTT-É valaha valaki olyan szeleburdi kis lányt, mint az a Dorka? Hát nem a fára mászott mint valami fiu? Még annak is a tetejére! ott himbálózva tanulja leczkójét! Ha nyakát nem szegi is, de versét, tudom, újra kell térdelve tanulnia, mert hogy maradna belőle valami a fejében, mikor annyi bohóságot követ el tanulás közben!

Igy perelt Dorkával idősebb tesvére, mig valahogy lecsalta a fáról; hanem csak akkor jött le, miután tréfás komolysággal, de minden hiba nélkül elszavalta a fa tetején a leczkőül föladott verset. A legalsó ágról leugorván a gyepre, szétkuszált ruháját helyre huzogatta; ivalaku, nagy fésűjével haját, melyet a galyak összekuszáltak, hátra simította és katonai állásba helyezvén magát, komolyan kérdezte Mariskától, ki az elébb korholta:

— Szabad jelenteni, professor kisasszony, hogy tévedni méltóztatott, mert megtanultam a leczkőmet?

— Nem szükség, szólt közbe Mariska — te bohó lány, arról meggyőződtem, mielőtt a fáról leszálltál, te kis szajkó; de azt, hogy ruhádon egy nagy lyuk van, csak most látom és most nekem szabad jelenteni, hogy ebéd után a nagymama látogatását várhatjuk, mint levele tudatja velünk.

— Oh ne tréfálj kedves jó Mariskám! szólt ijedten Dorka. Talán csak nem szakadt el a ruhám? Talán csak nem jön el a nagymama? Talán ... talán ... lehet

a ruhámon segíteni? Istenem! de haszontalan lány vagyok. Igazán, szeleskedésem által minden örömemet megkeseritem! Már most nem merek örülni kedves nagymama látogatásának, mert ezt a szép ruhát ő vette nekem és megígértette velem, hogy leszokom kis lányhoz illetlen pajkosságaimról. Kedves jó Mariskám, varrd be ezt a szerencsétlen lyukat! Nem állom ki kedves jó nagymamánk faddő tekintetét.

— Látod, milyen tulságos vagy újra bánatodban is, te kis figura Dorka! Minek ez a nagy jajveszékelés? E helyett többet érne, ha kissé erőt vennél szilaj, meg gondolatlan természeteden; akkor egészen jó kis lány lenne belőled. Most jer, — lássuk, mit tehetünk ruháddal?

A jó Mariska csakhamar meggyőitotta Dorkának nem csak ruháját de szomorúságát is, — mire aztán a kis bohó minden tagjával izegve-mozogva alig fékezte magát, hogy az imént oda hagyott fára újra fel ne mászszék, homman örömben tele kiabálhatta volna a kertet; de Mariskának tett szent ígérete után meglegedett azzal, hogy százszor ismételtette a szemközti hegyekről jövő visszhanggal a szavakat.

— Nagymama jön, nagymama jön!

Minden »jön«-nél nagyot ugrott, mint valami kis szarka, mig végre egy szelid hang meg nem szólalt háta mögött:

— Nagymama már itt van, te kis barázda-billencs!

Hah! ugrott erre mint a forgószél a javithatatlan Dorka szegény nagyanyja nyakába, úgy hogy gyenge lábairól majd

lerántotta. Maga is elpirult ez újabb szeleskedése miatt s egy könyeseppet ejtve a nagymama kezére, megesókolta, erősen fogadva magában, hogy soha, — soha többé nem fog szeleskedni. Meglátjuk, hogyan állta fogadását!

Volt a nagymamának egy szelid, jó társalkodónője, — kinek csak az az egy hibája volt, hogy kissé furesán szeretett öltözködni. — Egyebek között volt egy kalapja, mely apró

makkocskákkal úgy körül volt ezírázva, hogy mikor fejére tette, igazán hasonlított a kert közepén álló filegóriához; és ez megjárta, míg nyugodtan maradt, de lehetetlen nevetsége sebb valamit látni, mint mikor a társalkodónő »nem«-et, vagy »igen«-t intett asszonyának, ki mellett kötetgetve ült egy kerti-padon.

Dorka komolyságát nagy próbára tette ez a kalap és nem is állhatta volna meg nevetés nélkül, ha az előbb történetekre és fogadására nem gondol. És miatlant komoly ígéretére emlékezve, majdnem búsan ült a nagymama lábainál, egyszerre, — ő legalább azt hitte — igen jó gondolat villant meg agyában; de nem szólt semmit, csak fűzte tovább gondola-

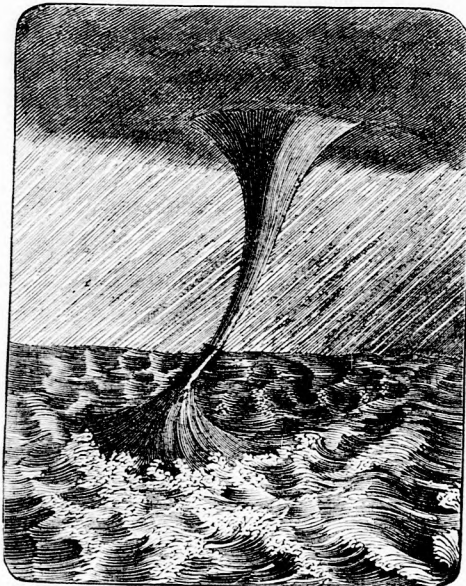
itait, míg végre azon meggyőződésre jutott, hogy tervét igen helyesen fűzte ki és azonnal végre is fogja hajtani.

Mélázásából Mariska hangja riasztotta fel, ki szíves mosolygó arccal hitta a jó öreg nagymamát kávézni a ház előtti jegenye-fákkal szegélyezett téren csinosan megterített asztalhoz.

Látom, mondá a kedves jó öreg nagymama, az én figyelmes Mariskám egészen forrón hozta kávémat; azt hinné az ember, el akar futni a duzzadó tej. Frissen Dorka, vidd be kalapomat, — itt, hűvös árnyékban nincs rá szükség; hadd igyam meg a jó kávé-t míg meleg, hogy Mariskám igyekezete kárba ne vesszen.

Dorka, ki most már nem a régi szeles leánynak, de terve fontosságátul egészen áthatva, igen okosnak

tartotta magát, illedelmesen átvette a kalapot és a társalkodónő előtt is szépen bókot csinálva, azét is elkérte és bevitte a szobába. A nagymama ezalatt jókedvűen tekintett rá, nem gyanítva, mi az oka e váratlan figyelemnek. Alkonyatkor a nagymama befogatott, hogy az est leszállta előtt hazaérhessen lakására, a közfekvő faluba.

VIZTÖLCSÉR A TENGEREN. (Lásd a 254. l.)

Ö
kiált a
—
kocská
dal do
A
volt, d
ültek
ván a
zását.

mi les
igen
látszil
féle c
—
Kérle
sebbe
olyan
sajnál
mamá

Öltözés közben egyszerre csak fölkiált a társalkodónó:

— Istenem! hová lettek az én mak-kocskáim, melyeken annyi ideig, oly gond-dal dolgoztam!

A szegény társalkodónó egészen oda volt, de már sötétedni kezdvén, kocsira ültek nagymamáék, Mariska anyjára biz-ván a kalapdisz elrablójának kinyomo-zását.

Nem nagy vattatásra volt szükséges, Dorka halvány arca elárult mindent. Ke-zzeit összetéve, a kis vétkes esdőleg tekin-tett anyjára és teljes meggyőződéstől áthatott hangon bizonyitgatta, hogy most az egyszer sem szelességről, sem meggon-dolatlanságról nincs szó, most jól meg-fontolta mit cselekszik, és tudja hogy ha elmondja az egészet, a mama is helyeselni fogja.

RAKÁSZÓ MENYÉT. (Lásd a 244. lapon.)

— Nos, mondá a mama, halljuk hát, mi lesz az a fontos dolog, a mely olyan igen okos cselekedet volt? Nekem ugy látszik, hogy ez megint csak olyan Dorka féle csiny.

— Oh mamácskám, igazán nem! Kérlek hallgass meg! Tehettem-é helye-sebbit? Az a szegény öreg társalkodónó olyan áldott jó teremtés, hogy szívemből sajnáltam; az igaz, csak azóta, hogy nagy-mamát majd felfordítottam ölelésemmel,

és megfogadtam, hogy többé szeles nem leszek, mert azelőtt mindig nevettem a társalkodónó háta mögött az ő furesza esi-lingelő kalapján. Hogy jóvá tegyem a sok rozsat, levagdostam azt a temérdek apró csilling-billinget a kalapjáról, hogy se én, se más ne nevehessen többé rajta.

— És azt hitted, szólt közbe a mama, hogy ezzel igen helyesen cselekedté? Gondold meg csak, ha például egy nagy társaság közepette nem egy, hanem több

nevetséges alakot pillantunk meg, mit tesszünk? Nagyokat kaczagunk rajtuk? Vagy azt hiszed, meg tudjuk akadályozni, hogy nevetséges alak kerüljön elénkbe? Kedves lányom, mindent: örömet, bánatot, haragot, sőt még a szívünkben támadt könnyörületességet is tudni kell néha legyőzni, mert különben nagy bajt okozhatunk. Ezt jól jegyezd meg, hogy jövőre a maihoz hasonlítottéket el ne kövess. Minő bajos lesz most nekem, hogy e dolognak némi magyarázatát adhassam! Mit gondolsz? Ha azt mondom: nevetségesnek találtad a társalkodónót és azért tetted...

— Oh azt ne mond mamácskám! kiáltá a szeles, de jó szívű Dorka; azt lehetetlen megmondani szegénynek, azzal nagyon megszorítanók; inkább mondjuk, hogy... nagy Istenem, milyen nehéz hazudni!... mondjuk inkább, hogy egy rossz kis szeles »barázda-billenec« vagyok, ez legalább igaz lesz, mert úgy is épen ma délután nevezett el annak a jó nagymama, ki előtt, nem tudom, hogyan jelenjek meg ez esztelen csiny után! De ezután, komolyan fogadom, jobban meggondolom minden tetteidet s talán... talán nem lesz többé okuk panaszra ellenem!

VIZTÖLCSÉR A TENGEREN.

(Képpel a 252. lapon.)

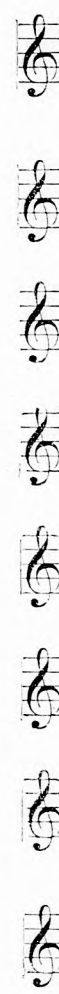
ML, AKIK messze lakunk a tengertől és csak a biztos szárazföldön utazunk, csak képekből és leírásokból ismerjük azokat a csodálatos nagyszerű természeti tüneményeket, melyek a tengeren láthatók. E tünemények azonban nemcsak nagyszerűek, hanem a hajósokra nézve sokszor igen veszedelmesek is és nem rit-

kán örökre eltemeti a hajót emberestül a mély hullámok közé.

Ilyen csodálatos és veszedelmes tünemény az is, melyet a mai rajzunk ábrázol: az ugynevezett vitzölcsér. Ha az ég elborul s a sűrű esőfelhők nagyon alacsonyán csüngnek, a hajósok aggódva néznek körül. Csakhamar megered a zápor és sűrű, nagy csöppekben omlik alá; a nagy csöppek fönt a magasban összeolvadnak s mint víz-sugarak ömlenek le... mindig több-több ilyen sugár olvad egybe s ekként aztán helyenként egy-egy óriási vizoszlop támad, mely a tenger színétől fölnyul egészen a felhőbe; — ez a vitzölcsér. A szél sebesen hajtja a felhőket s a felhőkkel együtt erre-arra a vitzölcsér is, iszonyuan fölkavarva a tengert. Már messziről, több száz ölnyiről a víz roppant gyorsasággal a tölcsér felé fut, mint valami szivattyuba s úgy látszik, mintha a felhők magukba szívják föl a tengervizet. Ha a tölcsér utjába akad valamely hajó, menthetetlenül veszve van; a víz ellenállhatatlan erővel ragadja a legnagyobb hajót is a tölcsér felé s a tölcsér tiz-husz ölnyi magasságba fölemeli és forgatja, mint valami kis lapdát. A magasból aztán a hajó iszonyu zuhanással visszaesik a mélybe és összetörve merül a hullámok alá, eltemetve mindent, ami rajta volt.

A hajósok tehát, ha látják, hogy vitzölcsér képződött a tengeren, már messziről iparkodnak kitérni utjából s ez sikerül is, ha csak egy ily tölcsér fenyeget. De sokszor nem egy, hanem öt-hat sőt még több vitzölcsér is képződik a hajó körül s akármerre néznek a szerencsétlen hajósok, mindenfelől egyformán fenyegeti őket a veszedelem.

Ezer szerencse, ha ilyenkor baj nélkül menekülnek s a veszély multával őszinte szívvel adnak hálát a Gondviselésnek.

TAVASZ A KÖRÁGYON.

Szövege a »Kis Lap«ból.

Dallama: *Kohányi bácsitól.*

Mérsékeltén.

mf

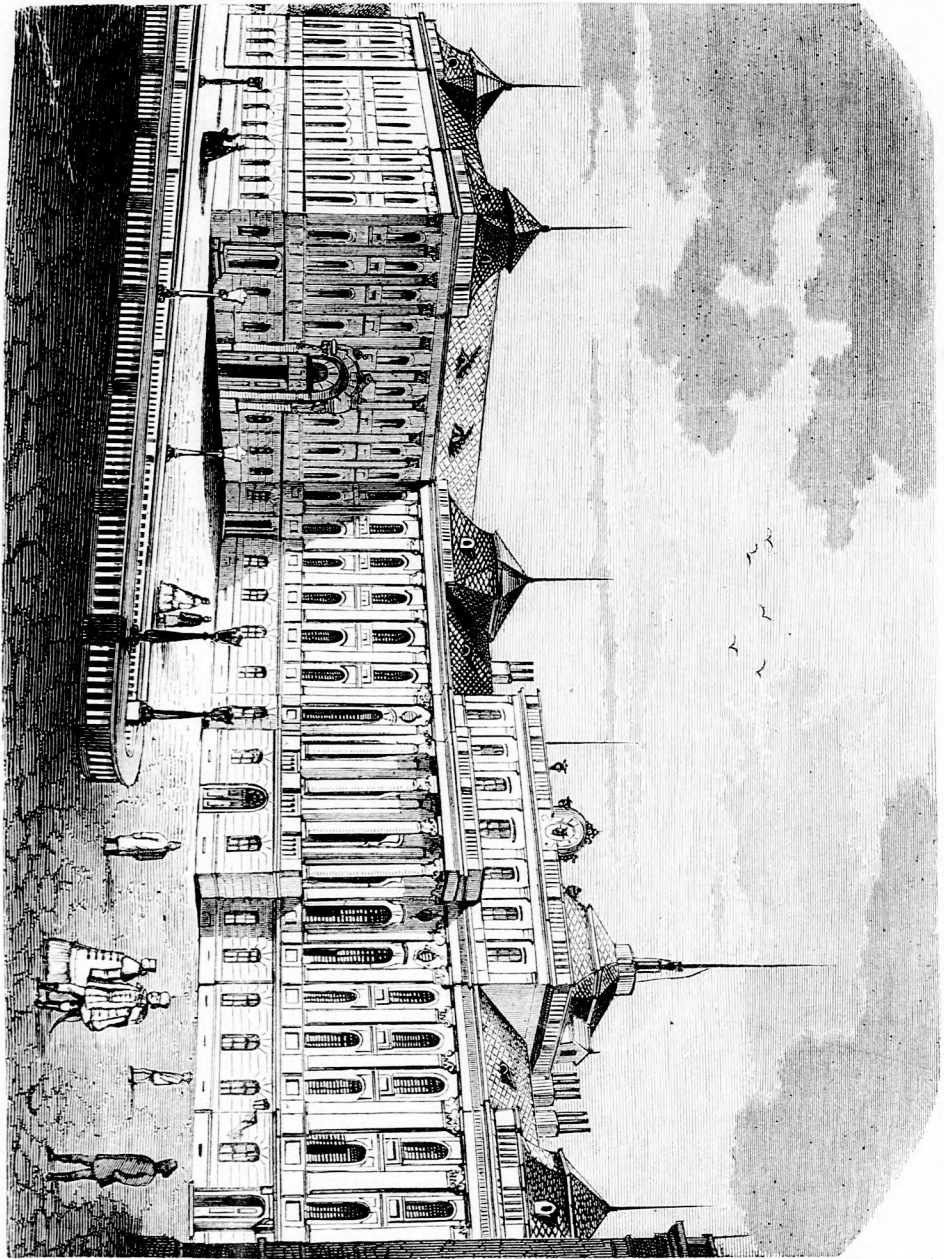
1. El - jött a szép, az il - la - tos ki - ke let,
 Er - dő, me - ző uj é - let re éb - re - dett,
 Tar - kál - lik a hi - mes ha - lom és be - rek,
 A lom bok - ban dal - los ma - dár esi - cse - reg.
 Er - dőn, me - zőn, zöld vi - rá - gos hal - mon át,
 Ott lá tom én an - da - log - ni í - lon - kát!
 Le - le - haj lik s mit nyújt me - ző és li - get:
 Sza - gos fü - vet, gyöngy - vi - rá - got té - pe - get.

2. S hogy köténye virággal már tele van:
 Bokrétát köt izléssel és okosan.
 És ama kis házikóba viszi be —
 Ott lakik az öreg Boris néni ke.
 Szegény asszony évek óta szenvedő.
 A szobából szabadba nem mehet ő.
 A tavasz friss leheéből nem jut neki.
 A napsugár derűjét nem élvezi.

3. Csak barát nének, a jószívű Ilonka
 Látogat el az öreghez gyakorta,
 S a jószagu virágokat izibe,
 Agg, remegő kezeibe teszi le.
 A pohárba a bokréta bekerül,
 S az szolgál a szobában illatszerül,
 Boris néni nehéz szive fölenged,
 Báglyadt szeme örömkönnnyel telik meg.

1874

A BUDAI KIRÁLYI PALOTA UDVARA. (Lásd a 256. lapon.)

Felelős szerkesztő: **Forgó bácsi.** Kiadó-hivatal: Budapest, barátok tere, 7-ik sz., Athenaeum-épület.
 Kiadja és nyomtatja az Athenaeum irodalmi és nyomdai részv. társulat.
 Megjelen hetenként egyszer, 16 oldalon.